

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

СТРАТЕГИСКИ ПЛАН 2012-2014

Скопје, ноември 2011

Стратегискиот план за развој на Државниот завод за статистика за периодот 2012-2014 година се базира на визијата дека Заводот ќе биде препознаен како институција која произведува и дисеминира објективни, навремени и веродостојни статистички информации.

Во процесот на обезбедување квалитетна, навремена и релевантна статистичка информација, Државниот завод за статистика се потпира на принципите на официјалната статистика на Обединетите нации и на принципите на европскиот Кодекс за работа, а кои, меѓу другото, се однесуваат на независноста и неутралноста на институцијата,

строгите статистички стандарди, доверливоста на податоците и на грижата за извештајните единици.

Во време на сè побрзи промени во глобални рамки, статистичките институции треба да бидат подготвени за овие промени и своите активности да ги приспособат кон новите потреби на корисниците. Во таа насока, Државниот завод за статистика ги утврди основните цели, приоритети и програми за развој во наредниот тригодишен период. Целта на Стратегијата 2012-2014 е да обезбеди рамка за реализирање на програмските цели со кои ќе се обезбеди развој на Државниот завод за статистика во поефикасна и модерна институција која знае да ги утврди своите приоритети во согласност со барањата на корисниците. Истовремено, како главен координатор на Националниот статистички систем, Државниот завод за статистика своето стратегиско планирање го базира врз промовирање соработка, иновација и ефикасност.

Приоритети за развој на Државниот завод за статистика, значајни за имплементација на главните цели дефинирани во Стратегијата за периодот 2012-2014, се:

1. Хармонизација на статистиките според стандардите на ЕУ
2. Јакнење на координацијата на Националниот статистички систем
3. Јакнење на соработката со давателите на податоци и со имателите на административни збирки на податоци
4. Јакнење на соработката и комуникацијата со корисниците, континуирано мерење на потребите и задоволството на корисниците и јакнење на довербата во статистиката
5. Јакнење на институционалниот капацитет на Државниот завод за статистика

Проектите и програмите што се содржани во Стратегијата треба да му овозможат на Државниот завод за статистика соодветно да одговори на идните предизвици со кои ќе се соочи, а особено со предизвикот за јакнење на капацитетите за понатамошна хармонизација на статистиките со стандардите на ЕУ.

Постигнувањето на целите ќе придонесе за појасна перцепција на улогата на Државниот завод за статистика во процесот на европската интеграција и за одржувањето на довербата на јавноста кон институцијата и нејзините производи.

Со почит,
м-р Благица Новковска,
директор на Државниот завод за статистика

1.1. ВОВЕД

Стратегискиот план на Државниот завод за статистика, 2012-2014, претставува основен план за развој, во кој се содржани програмите, активностите и проектите со кои Заводот планира да ги реализира своите приоритети и цели во следниот тригодишен период.

Програмите, активностите и целите дефинирани во овој Стратегиски план, од една страна, се во функција на реализирање на стратегиските приоритети на Владата, а од друга страна, се во функција на обезбедување континуитет во квалитетот на нашата работа и во функција на поддршка на Заводот во продуцирањето поквалитетни услуги во иднина.

Во Стратегискиот план се содржани препораките на Статистичкиот завод на Европските заедници (Евростат) од редовните годишни мисии на Државниот завод за статистика за следење на напредокот на полето на статистиката, како и од Поедноставеното партнерско оценување (Light Peer Review) од Европската комисија за напредокот во имплементацијата на Кодексот за работа (Code of Practice). Во септември 2011 година е спроведена оценувачка мисија од страна на Евростат за подготовките и имплементацијата на директниот грант, Повеќекорисничката програма ИПА 2009 (ИПА - Инструмент за претпристапна помош).

Дел од принципите на Кодексот за работа се имплементираа во измените и дополнувањата на Законот за државната статистика, објавени во „Службен весник на Република Македонија“ бр.51/11. Со измените и дополнувањата на Законот за државната статистика се направи делумно усогласување со Регулативата бр.223/2009 донесена од страна на Европскиот парламент и од Советот (Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council).

Измените и дополнувањата на Законот за државната статистика имаат за цел: создавање на сеопфатна законска рамка за производство и дисеминација на квалитетни статистички податоци, особено во делот на дефинирањето на стандардите за квалитет и воведувањето на принципите на Кодексот за работа на европската статистика во работењето на Заводот и на овластените носители, како и дефинирање на условите за пасивната доверливост. Со потенцирање на улогата на Заводот како координатор на статистичкиот систем на земјата, се зајакнува довербата на јавноста во однос на квалитетот на податоците кои ги произведува не само Заводот, туку и овластените носители.

Новата веб-страница на Државниот завод за статистика е ставена во функција на 11.05.2011 година. Таа е дизајнирана според потребите и барањата на корисниците и е во согласност со европските стандарди.

Структурата на овој план се базира врз правилата и препораките дадени од Владата на Република Македонија. Затоа, и Стратегискиот план на Државниот завод за статистика, според својата структура и содржина, делумно отстапува од структурата на стратегиите на другите институции во европскиот статистички систем.

Во подготовката на овој план беа вклучени повеќе лица од сите нивоа во Заводот, а планот беше усвоен од Стручниот колегиум на Државниот завод за статистика.

1.2. МИСИЈА

Државниот завод за статистика произведува и дисеминира официјални статистички податоци за македонската економија и општество како основа за процесот на донесување одлуки, базирани врз релевантни информации. Објавените статистички информации мора да бидат точни, навремени, непристрасни, достапни и едноставни за користење.

1.3. ВИЗИЈА

Да бидеме препознаени како институција што обезбедува квалитетни, навремени и меѓународно споредливи статистички податоци.

1.3.1. ВРЕДНОСТИ

Вредностите што Државниот завод за статистика ги почитува и доследно ги применува во практиката се преземени од Кодексот за работа на европската статистика. Тоа се петнаесет принципи што се однесуваат на институционалната околина, статистичките процеси и статистичките аутпути:

- Стручна независност
- Мандат за прибирање податоци
- Адекватност на ресурсите
- Посветеност на квалитет
- Статистичка доверливост
- Непристрасност и објективност
- Стручна методологија
- Соодветни статистички процедури
- Умерено оптоварување на давателите
- Ефективност на трошоците
- Релевантност
- Точност и веродостојност
- Навременост и во предвидени рокови (редовност)
- Кохерентност и споредливост
- Достапност и јасност

1.4. ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

Заводот, во рамките на своите надлежности, ги врши следниве стручни работи:

- Утврдува потреби од статистички податоци;
- Пропишува, унапредува и усогласува методолошки основи за статистичките истражувања врз основа на усвоени стандарди;
- Врши анализа на статистичките податоци и толкување на резултатите од статистичките истражувања;
- Исполнува меѓународни обврски во областа на статистиката;
- Соработува со овластените носители што вршат статистички истражувања од областа на државната статистика во рамките на својата надлежност;
- На овластените носители им дава мислење за методолошките основи;
- Кога е потребно да се изврши оценка на методологијата или квалитетот на изворот на податоците кои се потребни за статистички истражувања или за потребите на пописите, Заводот спроведува пробни истражувања;
- Дава иницијативи, предлози и мислења при воведувањето нови и дополнувањето на постоечките збирки на податоци што може да бидат извор на податоци за државната статистика;

- Развива методи и техники за заштита на индивидуалните податоци и за прикажување на резултатите од статистичките истражувања;
- Самостојно и во соработка со други носители реализира проекти од областа на државната статистика;
- Воспоставува, води и одржува статистички регистри и бази на податоци;
- Врши популаризација на статистиката.

1.5. РЕЗИМЕ НА СПЕЦИФИЧНОСТА НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

Државниот завод за статистика е самостојна стручна организација чија надлежност и делокруг се уредени со Законот за организацијата и работата на органите на државната управа ("Службен весник на Република Македонија" бр.58/00, 44/02 и 82/08) и со Законот за државната статистика ("Службен весник на Република Македонија" бр.54/97, 21/07 и 51/11).

Во согласност со Законот за државната статистика, Државниот завод за статистика, врз основа на стручни и научни методи и сознанија, на државните органи, локалната самоуправа, деловните субјекти, јавните претпријатија, јавните служби и на други корисници им обезбедува информации за состојбите и движењата на националната економија, човечките ресурси, демографијата, заштитата на животната средина и други области. Официјалните статистички податоци, како и времето и содржината на сите форми на дисеминација, се заштитени од какво било влијание, а притоа сите корисници се подеднакво третирани.

Државниот завод за статистика е одговорен за продуцирање на официјалната статистика во Република Македонија и е координатор на статистичкиот систем во Република Македонија.

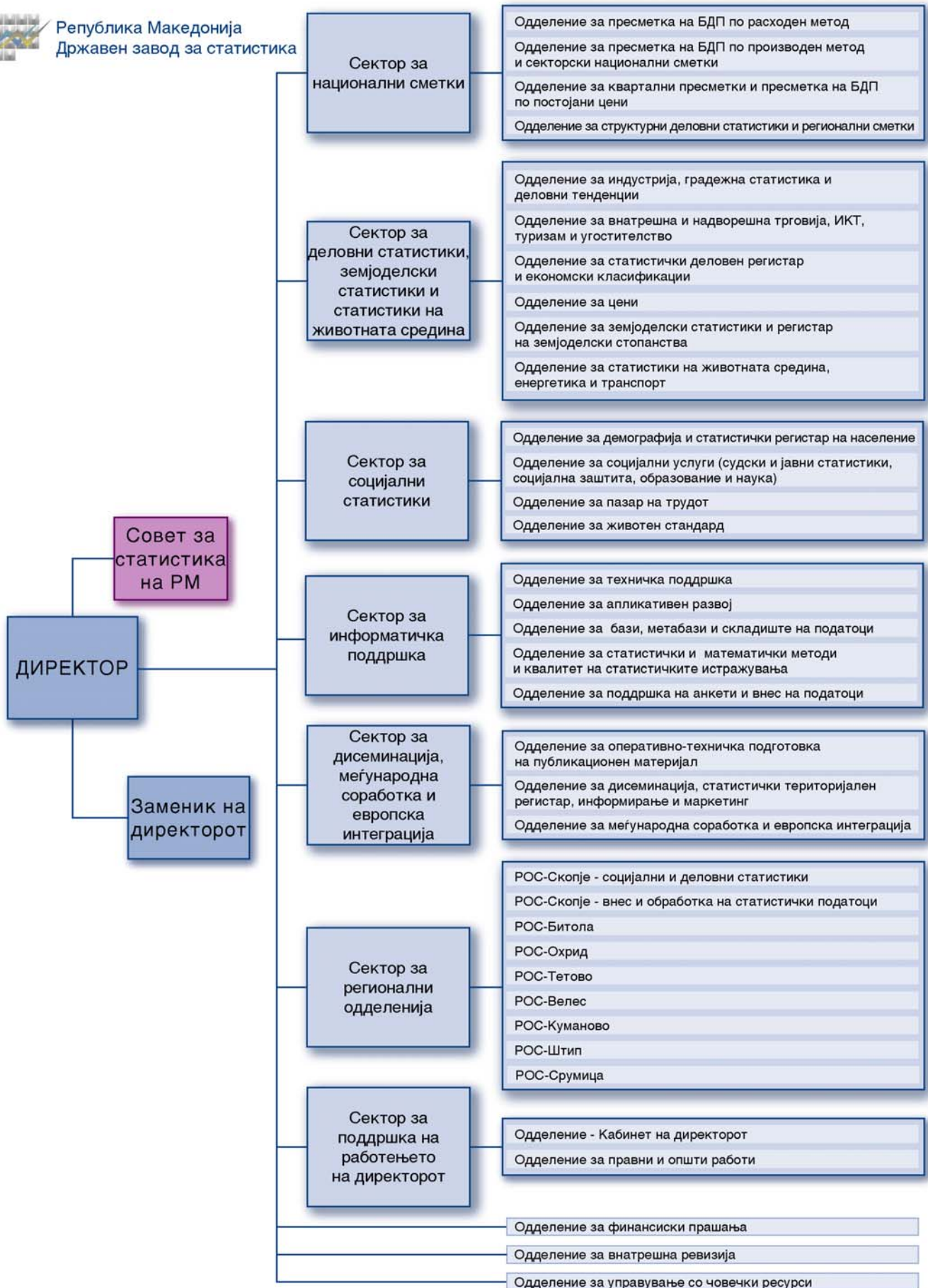
Оваа улога Државниот завод за статистика ја реализира во соработка со други субјекти - овластени носители кои, исто така, се одговорни за продуцирање на официјална статистика во рамките на Петгодишната програма за работа. При извршувањето на своите функции, Државниот завод за статистика посветува особено внимание на доверливоста на статистичките податоци. Податоците што се прибираат преку статистичките истражувања или индиректно, од административни или други извори, се доверливи податоци, се користат исклучиво за статистички цели и се публикуваат како збирни (агрегирани) податоци. Во системот на официјалната статистика Заводот има координативна улога во рамките на меѓународната статистичка соработка. Во извршувањето на меѓународните обврски, Заводот, во соработка со останатите овластени носители, остварува споредливост со останатите европски земји, ги применува меѓународните стандарди и активно учествува во развојот на официјалната статистика на меѓународно ниво.

Значаен чинител што придонесува во афирмацијата и подигањето на стручното ниво на државната статистика претставува и Советот за статистика на Република Македонија. Советот за статистика претставува советодавно и стручно тело на државната статистика. Советот е составен од 15 членови што ги избира Собранието на Република Македонија и тие се претставници на широк круг субјекти од сите области на општествениот, економскиот и политичкиот живот на нашата држава.

1.6. СТРУКТУРА НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

Во согласност со утврдените законски надлежности и Уредбата за внатрешната организација на органите на државната управа ("Службен весник на Република Македонија" бр.93/00 и 14/02), во ноември 2011 година е донесен нов Правилник за внатрешна организација на Државниот завод за статистика.

Според Правилникот, Заводот своите надлежности ги извршува во седум сектори и 36 одделенија. Правилникот е донесен за понатамошно усогласување на поставеноста на организациската структура на Заводот во насока на оптимално насочување на човечките ресурси, кон реализација на основната дејност на Заводот и поставените стратешки цели .

1.7. ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

1.7.1 Хармонизација на статистиките според стандардите на ЕУ

Цели:

- Подготвување на Петгодишната програма за работа 2013-2017.
- Понатамошно хармонизирање на статистичките истражувања со методологиите на ЕУ.
- Имплементација на препораките од поедноставеното партнерско оценување од страна на Евростат за примена на принципите на Кодексот за работа на европската статистика.
- Доставување на податоците до Евростат преку единствена влезна точка со користење на алатките и форматите пропишани од Евростат;
- Воспоставување и одржување на централизирано складиште на метаподатоци.

Планиран рок за реализација на приоритетот: до 2014 година.

1.7.2. Јакнење на координацијата на Националниот статистички систем

Цели:

- Понатамошно јакнење на улогата на Државниот завод за статистика како координатор на Националниот статистички систем.
- Поддршка во зајакнувањето на капацитетот на овластените носители во Националниот статистички систем со обуки од одредени области од заеднички интерес.
- Потпишување на меморандуми, протоколи за соработка, учество во заеднички проекти и поефикасна поделба на надлежностите со останатите овластени носители во Националниот статистички систем.

Планиран рок за реализација на приоритетот: до 2014 година

1.7.3. Јакнење на соработката со давателите на податоци и имателите на административни збирки на податоци

Цели:

- Подигнување на свеста за значењето на официјалната статистика.
- Вклучување на Државниот завод за статистика во креирањето и ажурирањето на административни збирки на податоци.
- Намалување на оптовареноста на извештајните единици.

Планиран рок за реализација на приоритетот: до 2014 година

1.7.4. Јакнење на соработката и комуникацијата со корисниците, континуирано мерење на потребите и задоволството на корисниците и јакнење на довербата во статистиката

Цели:

- Едноставен пристап на корисниците до официјалните статистички податоци.

- Намалување на временскиот период од прибирањето до објавувањето на статистичките податоци.
- Изработка на статистичките производи според очекувањата на корисниците.
- Примена на политиката за пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели.

Планиран рок за реализација на приоритетот: до 2014 година

1.7.5. Јакнење на институционалниот капацитет на Државниот завод за статистика

Цели:

- Одржливост и подобрување на капацитетите на човечките и на техничките ресурси.
- Јакнење на капацитетите за управување со работните процеси.
- Јакнење на капацитетите за преговори со ЕУ.
- Рационално користење на расположливите финансиски средства, вклучувајќи ги и средствата од претпристапните фондови.

Планиран рок за реализација на приоритетот: до 2014 година

1.8. ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА ВО 2010 ГОДИНА

1.8.1. Во доменот на статистичките стандарди беа донесени:

- Законот за Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија, 2011 година
- Номенклатурата на суровини

1.8.2. Методолошки подобрувања во статистичките истражувања

- Направени се експериментални пресметки на хармонизираниот индекс на трошоците на животот – (HICP).
- Спроведен е дополнителен ad hoc модул во рамките на Анкетата за работната сила (истражување за усогласеноста меѓу работата и семејниот живот).
- Дизајниран е примерок за новата Анкета за приходите и условите на живеење – АПУЖ (SILC).
- Дефинирани се методолошките основи и инструменти за спроведување на Пописот на населението, домаќинствата и становите, 2011.
- Усвоено е упатство за ревизија на документите за просторните единици за Пописот на населението, домаќинствата и становите, 2011 во соработка со Агенцијата за катастар на недвижности.
- Редовно хармонизирање на статистичките истражувања од областа на деловните, земјоделските статистики и статистиката на животната средина во однос на методолошките основи, содржината на статистичките обрасци, воведувањето на нови варијабли и друго.
- Подготвен е извештај за квалитет за отпадот од индустријата и е доставен до Евростат.

- Подготвена е методологија за Пописот на патниот сообраќај.
- Подготвена е методологија за Пописот на железничкиот сообраќај.
- Применета е Националната класификација на дејностите - НКД Рев.2 и Националната номенклатура на индустриски производи - ННИП 2008 за пресметка и објавување на индексот на индустриското производство и индексот на цените на производителите на индустриски производи. Истовремено, преработени се и објавени и индексите за периодот 2005 - 2010 година според новата класификација и номенклатура.
- Развивање на Статистичкиот регистар на деловни субјекти со континуирана работа на воведување на статистичката единица групи на претпријатија (утврдени се варијаблите поврзани со групата претпријатија и се детектирани административните извори) во согласност со Регулативата 177/2008 и пресметување на популацијата на новосоздадени и преживевани претпријатија во согласност со Регулативата 295/2008.
- Дефинирани се методолошките основи за пресметка на основните варијабли за структурно-деловните статистики, Регулатива на ЕК 250/2009.
- Направена е ревизија на податоците за бруто-домашниот производ 2003-2007 во согласност со следните регулативи:
  - Регулативата 1722/2005 во однос на принципите за пресметка на рентите,
  - Регулативата на ЕК 1287/2003 за хармонизација на националниот доход по пазарни цени и примена на Регулативата на Советот 448/98 за пресметка и алокација на финансиските услуги мерени индиректно.

1.8.3. Воведени нови истражувања

- Спроведена е Пилот-анкета за структура на заработувачката.
- Реализиран е првиот бран од Анкетата за приходите и условите на живеење (SILC).
- Воведени се редовни истражувања во областа на деловните тенденции за инвестиции и финансиски услуги.
- Спроведено е Пилот-истражување за употреба на пестициди.
- Спроведено е структурно истражување за земјоделските стопанства.
- Реализирано е ad-hoc истражување за инвестиции во основни средства за деловни единици со помалку од десет вработени за периодот 2007-2009.
- Подготвени се сателитски сметки за здруженијата и единиците од интерес.

1.8.4. Дисеминација на статистичките податоци

Во областа на дисеминацијата, во 2010 година се донесени следните документи:

- Стратегија за дисеминација и акциски план за нејзино спроведување
- Документ за содржинска, дизајнерска и техничка промена на веб-страницата на Државниот завод за статистика и акциски план за негово реализирање

Остварени се следните резултати:

- Зголемен е бројот на статистички податоци кои се на располагање во базата на статистички податоци на интернет со податоци по области и по региони.
- Зголемен е бројот на посетители на веб-страницата и тој изнесува 851865 посети, а само на веб-базата на податоци се регистрирани 11000 посети.
- Објавени се 295 изданија во едицијата „Соопштенија“, 29 изданија во едицијата „Статистички прегледи“ и 10 други публикации.
- Примени се 672 писмени барања за податоци од корисниците од државата и од странство.
- Во печатените медиуми кои ги следи Државниот завод за статистика, во 2010 г. се објавени 689 написи.

1.8.5. Хоризонтални прашања

- Потпишан е Анекс 1 на Меморандумот за соработка со Народната банка на Република Македонија и со Министерството за финансии во врска со статистиката за директни странски инвестиции.
- Документирани се 10 статистички истражувања во согласност со Еуро SDMX (Statistical Data and Metadata Exchange) структурата (ЕСМС), од кои 8 двојазично (македонски и англиски).
- Воспоставено е мапирање меѓу концептите ЕСМС и концептите потребни за изработка на Извештаи за квалитет (ИК), со цел системот ЕСМС да се користи и за продукција на ИК за статистиките.
- Одржување и подобрување на модулите од Системот за пресметка на трошоците во согласност со воведениот Каталог на единици на трошок.
- Зголемен е обемот на трансмисија на статистичките податоци до Евростат во однос на претходната година, со користење на системот eDamis (eWA, eWP, eWF). Редовна поддршка на другите учесници во официјалниот статистички систем (на директно барање или, пак, преку повремени обуки) за користење на системот eDamis. За првпат се испратени податоци за отпадот во индустрија за 2008, податоци за годишното истражувањето за индустрија податоци за трговијата на мало, прометот во индустријата, трошоци во градежништвото во согласност со Регулативата 1165/98 за краткорочни статистики и податоци од истражувањето за цената на трудот. За првпат е извршена и тримесечна трансмисија на податоците од Анкетата за работната сила.
- Донесена е одлука за употреба на системот за метаподатоци на Шведската статистика (MetaPlus) кој е пробно инсталиран во информатичката околина на ДЗС.
- Подготовка и усвојување на статистички бизнис процес-модел на ДЗС, во согласност со генеричкиот статистички бизнис процес-модел предложен од Европската економска комисија на Обединетите нации (UNECE), со цел воспоставување на заедничка рамка за разбирање и документирање на процесите во сите области на статистичка продукција.
- Активности произлезени од стратегијата за квалитет: Одржани обуки за подготвување извештаи за квалитет за 30 лица од Државниот завод за статистика.
- Реализирани се повеќе екстерни и интерни обуки на вработените во Државниот завод за статистика имајќи го предвид значењето на обуките

како дел од процесот на управување со човековите ресурси во насока на произведување на официјална статистика со висок квалитет. Обуките се организираа како екстерни и интерни обуки. Во врска со екстерните обуки, во 2010 година, 73 лица учествуваа на 50 состаноци на работните групи на Евростат и 444 лица учествуваа на 119 надворешни обуки. Исто така, еден вработен беше на стажирање во Евростат. Во рамките на институцијата се реализираа 13 интерни обуки на кои присуствуваа вкупно 226 вработени. Темите на обуките беа од областа на методологиите, Статистичкиот деловен регистар, квалитетот, грантовите од Повеќекорисничката програма ИПА 2009, стратегиското планирање и законските основи на државната статистика.

1.8.6. Меѓународна активност на Државниот завод за статистика

- Вработените од ДЗС активно учествуваа во следењето и ажурирањето на Националната програма за усвојување на законодавството на Европската унија во поглед на вклучените цели и активности што беа предвидени да се реализираат во 2010 година.
- Навреме е доставена и потврдена оценката на Република Македонија во Статистичкиот систем за управување на информации (СМИС+).
- Во периодот од 2 до 3 јуни, Статистичкиот завод на Европските заедници (Евростат) ја имаше својата редовна годишна мисија во ДЗС со цел:
  - следење на напредокот од последната оценувачка мисија (2009) и оценка на сегашната состојба на полето на статистиката во статистичкиот систем на Република Македонија;
  - дискусија за процесот на доставување на податоци;
  - дискусија за идната помош на ЕУ во рамките на националните и повеќекорисничките програми преку фондовите ИПА, како и друга странска помош.
- Во периодот од 2 до 5 ноември 2010 година, во Државниот завод за статистика (ДЗС) се одржа Поедноставено партнерско оценување (Light Peer Review) кое имаше за цел да утврди колку Државниот завод за статистика во своето работење е усогласен со принципите 1-6 и 15 од Кодексот за работа на Евростат (Eurostat Code of Practice). Како резултат на оценувањето произлезе Извештај во кој е дадена оценка за усогласеноста со Кодексот на Евростат на ниво на индикатори и принципи. Извештајот е изготвен врз основа на информациите прибрани за време на мисијата, како и врз основа на претходно доставениот материјал од страна на ДЗС. Врз основа на реализацијата на препораките од Извештајот (http://www.stat.gov.mk/publikacii/LPRFinalReport_mk.pdf), Евростат ќе го оценува и напредокот на Државниот завод за статистика.
- Во рамките на подготовките за Пописот на населението околу 2010 година, Државниот завод за статистика учествуваше на состаноците на Техничката координативна група на Евростат, а, исто така, во Државниот завод за статистика беа спроведени две мисии од Европската комисија за оценка на напредокот во подготовките за претстојниот Попис на населението, домаќинствата и становите, 2011.
- Како резултат на Иницијативата Будва за соработка меѓу статистичките заводи од земјите на Југоисточна Европа, Државниот завод за статистика беше иницијатор за организирање на Првата регионална конференција за

земјоделски статистики која се одржа на 31.05.2010 година во Република Македонија.

- ДЗС, како конзорциумски партнер со ICON Institute во проектот „Помагање на Црна Гора во приближувањето кон стандардите на ЕУ во статистиката“, во текот на 2010 година обезбеди краткорочна експертска помош во областите: стратешко планирање и национални сметки.

1.8.7. Проекти во кои беше вклучен Државниот завод за статистика во 2010 година

- Национална програма ИПА 2007
- ИПА 2008 - Повеќекорисничка програма за статистичка соработка
- ИПА 2009 - Повеќекорисничка програма за статистичка соработка
- Македонско-шведско партнерство за статистика 2009-2011
- Грант од Европската комисија за спроведување на Анкетата за мислење на потрошувачите
- Грант од Евростат за спроведување на Анкетата за работната сила 2010, ad hoc модул за усогласеност меѓу работата и семејниот живот
- Грант од Европската комисија за сателитски сметки за здруженија - единици од интерес

1.9 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ И ОЧЕКУВАНИТЕ РЕЗУЛТАТИ НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА ВО 2011 ГОДИНА

1.9.1. Во доменот на статистичките стандарди беа донесени:

- Номенклатурата на земјоделски производи
- Националната класификација на занимања - НКЗ 2008 („Службен весник на Република Македонија" бр. 37/11)
- Листата на енергенти усогласена со Класификацијата на производи по дејности и Комбинираната номенклатура

1.9.2. Методолошки подобрувања во статистичките истражувања

- Воспоставена е редовна пресметка на хармонизираниот индекс на трошоците на животот – (HICP).
- Применета е НКД рев.2 во истражувањето за вработени и плати како и во Анкетата за работната сила.
- Започна реализацијата на Пилот-истражувањето за воведување на CATI (телефонско анкетирање) и CAPI (анкетирање со помош на компјутер) во Анкетата за работната сила.
- Реализиран е вториот бран од Анкетата за приходи и услови на живеење (во кој се воведени методолошки подобрувања).
- Врз основа на донесените методолошки основи и инструменти за спроведување на Пописот на населението, домаќинствата и становите, 2011, се направија сите организациско-технички подготовки во надлежност на Заводот, за реализација на Пописот во периодот од 01 до 15 април. По неговото одложување за периодот од 01 до 15 октомври, беа реализирани потребните методолошки прилагодувања неопходни за реализација на Пописот во новиот термин.

- Реализацијата на теренските пописни активности беше прекината со донесувањето на Законот за престанување на важењето на Законот за Попис на населението, становите и домаќинствата, 2011 година.
- Подготвена е документацијата за просторните единици и останатите инструменти за спроведување на Пописот на населението, домаќинствата и становите, 2011.
- Редовно хармонизирање на статистичките истражувања од областа на деловните, земјоделските и статистиките на животната средина во однос на методолошките основи, воведувањето на нови варијабли, сезонски прилагодувања и друго.
- Подготвени се матрици за транскодификација на податоците од Пописот на земјоделство, 2007 и Структурното истражување на земјоделските стопанства, 2010.
- Во Регистарот на земјоделски стопанства е воведено следењето на промените на земјоделските стопанства и имплементирани се процедури за ажурирање.
- Развивање на Статистичкиот регистар на деловни субјекти со континуирана работа на воведување на статистичката единица групи на претпријатија во согласност со Регулативата 177/2008 и пресметување на популацијата на преживевани претпријатија во согласност со Регулативата 295/2008.
- Подготвени се податоци според НКД рев.2 за бруто-домашниот производ за 2009 и 2010 година.
- Пресметани се инвестициите во основни средства за 2010 година според НКД рев.2.
- Подготвени се податоци за структурните статистики за индустријата за 2009 и 2010 со примена на класификацијата НКД рев.2.
- Отпочнато е со подготовка на серија на податоци за бруто-домашниот производ според расходниот метод на тримесечно ниво, по постојани цени, според методот на верижење, за периодот 2004-2011 година.
- Пресметани се нови индикатори за одржлив развој.

1.9.3. Воведување на нови истражувања

- Спроведена е Анкета за структура на заработувачката.
- Спроведена е Пилот-анкета за слободни работни места.
- Анкетата за континуирана професионална обука се спроведе како редовно статистичко истражување (пилот-анкетата е спроведена во 2010 година).
- Спроведено е истражување за отпад во секторот Енергија, рударство и вадење камен.
- Спроведено е месечно истражување за промет во трговијата во согласност со Регулативата 1165/98 за краткорочни статистики.
- Воведени се нови варијабли за тримесечните индекси на трошоците во согласност со Регулативата 1165/98 за краткорочни статистики за нови објекти за индивидуално домување (вкупни трошоци, трошоци за материјали и трошоци за вработените).
- Подготвени се статистички податоци за типологијата на земјоделските стопанства според видот на земјоделското производство и економската големина и статистички податоци за структурата на земјоделските стопанства.

1.9.4. Дисеминација на статистичките податоци

Во областа на дисеминацијата, на 11.05.2011 година е ставена во функција новата веб-страница на Државниот завод за статистика. Таа е дизајнирана според потребите и барањата на корисниците и во согласност со европските стандарди. Информациите за соопштенијата, публикациите, класификациите и другите информации се организирани по области. Календарот на објавување е динамички, со информации за објавување на статистичките соопштенија за цела 2011 година, со можност за пребарување по различни критериуми. Воведени се неколку алатки: Калкулатор на трошоците на животот, Индикатори 2020, можност за избирање на сет на податоци од половите статистики, можност за пребарување по општини и населени места и визуелизација на статистичките податоци за индустрија, трошоци на животот, невработеност и бруто-домашен производ.

На веб-страницата е додаден делот „корисничка поддршка“, на македонски и на англиски јазик. Имплементиран е RSS канал (Really Simple Syndication) и на веб-страницата и на интранет. Поставена е Анкета за мислење на корисниците за веб-страницата.

Остварени се следните резултати:

- Зголемен е бројот на дезагрегирани податоците кои се на располагање во базата на статистички податоци на веб-страницата.
- Бројот на посетители на веб-страницата изнесува 1250000 посети, а во базата на податоци на веб се регистрирани 43000 посети.
- Објавени се 290 изданија во едицијата „Соопштенија“.
- Објавени се 30 изданија во едицијата „Статистички прегледи“.
- Објавени се 7 други публикации:
  - Статистички годишник
  - Месечен статистички извештај (македонски и англиски изданија)
  - Краткорочни статистички податоци за стопанските движења
  - Македонија во бројки (македонски и англиски изданија)
  - Одржлив развој
  - Животна средина (македонски и англиски изданија)
  - 20 години независна Македонија (македонски и англиски изданија)
- Во периодот од 1.01. до 10.11.2011 се добиени 569 барања за податоци од корисниците во државата и во странство.
- Во печатените медиуми кои се следат се објавени 622 написи поврзани со статистиката.

1.9.5. Хоризонтални прашања

- Во насока на промовирање на примената на европскиот Кодекс за работа, ДЗС го објави Кодексот на македонски јазик на својата веб-страница.
- Донесени се измените и дополнувањата на Законот за државната статистика.
- Зголемен е обемот на трансмисија на статистички податоци до Евростат во однос на претходна година, со користење на системот eDamis (eWA, eWP, eWF). Доставени се податоци од спроведениот Е-Попис на патничкиот сообраќај и Е-Попис на железничкиот сообраќај до Евростат. Воспоставена

е редовна поддршка на другите учесници во официјалниот статистички систем (на директно барање или, пак, преку повремени обуки).

- Започна имплементацијата на статистичкиот бизнис процес модел на ДЗС, при подготовката на Годишната програма за работа.
- Подготвена е програма за обезбедување на квалитет во фазата на обработка на податоците од Попис.
- Започнати се активности за примена на методите за контрола од статистичко разоткривање.
- Започнати се активности за примена на статистичко-математички процедури за валидација и импутација на податоците.
- Спроведено е третото самооценување со примена на алатката CAF.
- Потпишан е Меморандум за соработка со Стопанската комора на Република Македонија.
- И во 2011 година Државниот завод за статистика продолжи да посветува особено внимание на екстерната и на интерната обука на вработените, во насока на развој на клучните вештини кај вработените. Во врска со екстерната обука, во периодот од јануари до ноември 2011, 29 лица учествуваа на 26 состаноци на работните групи на Евростат и 443 лица учествуваа на 95 надворешни обуки. Исто така, еден вработен е на стажирање во Евростат. Во 2011 година, во рамките на институцијата беа реализирани 3 интерни обуки на кои присуствуваа вкупно 72 вработени. Темите на обуките беа од областа на функционирањето и идните активности на Библиотеката на Државниот завод за статистика (2 обуки за различни целни групи) и од областа на Статистички регистар и типологија на земјоделски стопанства.

1.9.6. Меѓународна активност на Државниот завод за статистика

- Државниот завод за статистика навреме ја достави и ја потврди оценката на Република Македонија во Статистичкиот систем за управување на информации (СМИС+).
- Делегација на Евростат одржа работен состанок со претставници на Државниот завод за статистика во врска со Повеќекорисничката програма за статистичка соработка ИПА 2009.
- Во рамките на подготовките за Пописот на населението, домаќинствата и становите 2011 година, беа спроведени три мисии од Европската комисија за оценка на напредокот во подготовките за претстојниот Попис на населението, домаќинствата и становите, 2011. Во периодот од 01 до 15 октомври 2011 година се реализираше шестата мисија на Европската комисија за мониторинг и оценување на реализацијата на теренските активности во Пописот на населението, домаќинствата и становите.
- ДЗС како конзорциумски партнер со ICON Institute во проектот „Помагање на Црна Гора во приближувањето кон стандардите на ЕУ во статистиката“, продолжи да обезбедува краткорочна експертска помош во областа на националните сметки.
- Во периодот од 1 до 3 септември 2011 година, Државниот завод за статистика беше домаќин на делегација од Националниот статистички институт на Република Бугарија. Двете институции ги споделија своите искуства во хармонизирањето на националните статистики со стандардите на ЕУ и имплементирањето на законодавството на ЕУ.

1.9.7. Проекти во кои е вклучен Државниот завод за статистика

- **Национална програма ИПА 2007** - Во рамките на Националната програма, во 2011 година, како поважни постигнати резултати би ги навеле: подготвена е Стратегијата за развој на метаинформацискиот систем во ДЗС, подготвени се документи за регулирање на пристапот до микроподатоци за научно-истражувачки цели, подготвен е Прирачник за заштита од статистичко разоткривање, развиени се вештини за примена на софтвер за контрола од статистичко разоткривање, подготвени се упатства за дисеминација на статистиките, извршена е експериментална пресметка на Лаекен индикаторите за сиромаштијата, отпочнато е со трансмисија на сетови на табели во заедничкиот прашалник UOE 2010 до Евростат преку eDamis, подготвена е Анкетата за континуирана професионална обука, спроведено е Пилот-истражувањето за структурата на заработувачката и подготвено е редовното истражување, постигнат е напредок во составувањето на секторските сметки, подготвени се табелите за прекумерен долг (EDP табели); подготвени се табелите за понуда и употреба, подобро е знаењето за Европскиот систем на сметки - ECA 95 и др.
- **ИПА 2008 - Повеќекорисничка програма за статистичка соработка** Во септември 2011 година заврши имплементацијата на програмата. Во рамките на овој проект, како поважни реализирани активности би ги издвоиле: доставувањето на Описот на економските сметки во земјоделството до Евростат, трансодисикацијата на податоците од првото Истражување за структурата на фармите, спроведувањето на Истражувањето за слободни работни места, подобрувањето на податоците за инвестициите во основни средства за малите субјекти, пресметката на исцрпноста на податоците за туризмот, итн.
- **ИПА 2009 - Повеќекорисничка програма за статистичка соработка** Во рамките на оваа програма, во 2011 година беа реализирани следниве резултати: подготовка и доставување на споредбените статистики за надворешната трговија до Евростат, спроведување на Тест-анкетата за цените во здравството, спроведувањето на Анкетата за агенциите за недвижности е во тек; набавена е техничка опрема за спроведување на компјутерски потпомогната Анкета за работната сила итн.
- **Македонско-шведското партнерство за статистика 2009-2011 е во завршна фаза на имплементација. Во 2011 година е реализирана набавка на ИТ опрема:**
  - лиценци за софтвер за моделирање на податоци (2) и 7 лиценци на софтвер за развој на NET апликации,
  - 2 сервери за бази на податоци,
  - софтвер за контрола од статистичко разоткривање на табеларни податоци
- **Планирани проекти**
  - Национална програма ИПА 2009 - Поддршка на ДЗС
  - Национална програма ИПА 2012 – Градење на капацитетите на ДЗС

1.10. ПРОГРАМИ

За остварување на планираните приоритети и цели на Стратегискиот план, се дефинираат следните програми: Секторски статистики, Надградба на статистичката инфраструктура, Подобрување на соработката со корисниците и Зајакнување на координацијата на Националниот статистички систем. Реализацијата на сите програми бара ангажман на соодветни човечки и финансиски ресурси, а динамиката на нивната реализација е дефинирана во Планот за спроведување на Програмата, што е составен дел на овој документ.

1.10.1. Секторски статистики

Реализацијата на оваа Програма претставува исполнување на основната функција на институцијата и се однесува на реализацијата на Програмата за статистички истражувања.

Очекувани резултати:

- Намалување на товарот на извештајните единици
- Обезбедување регионални податоци
- Подготвување на извештаи за квалитет за статистичките истражувања
- Подобрување на обемот и квалитетот на статистичките податоци во согласност со стандардите на ЕУ
- Зголемено користење на административни извори на податоци
- Показатели за успешност:
- Имплементација на акциски план за намалување на товарот на извештајните единици
- Зголемен број на истражувања за кои податоците се прибираат директно во електронска форма
- Редизајнирање на прашалниците
- Зголемен број на истражувања врз база на примерок
- Обезбедена серија на регионални податоци
- Зголемен број на извештаи за квалитетот на истражувањата
- Применети регулативи на ЕУ
- Објавени нови статистички податоци
- Поголем обем на податоци доставени до Евростат преку единствената влезна точка со користење на стандардите и форматите пропишани од Евростат
- Зголемен број на истражувања за кои податоците се прибираат од административни извори
- Намалени трошоци за печатење и дистрибуција

1.10.2. Надградба на статистичката инфраструктура

За да се обезбеди исполнување на основната функција на институцијата, неопходно е постојано да се вложува во јакнењето на институционалниот капацитет. Во овој период се планира оваа цел да се оствари со јакнење на човечкиот и техничкиот капацитет на институцијата.

Очекувани резултати:

- Развој на Статистичкиот регистар на земјоделски стопанства
- Развој на Статистичкиот деловен регистар
- Развој на Статистичкиот регистар на население
- Развој на Статистичкиот територијален регистар
- Утврдена политика за ревизија на статистичките податоци, класификации и номенклатури
- Стандардизација и интеграција на статистичките процеси
- Одржливост на капацитетите на Заводот
- Нов Закон за државната статистика
- Усвојување на политика за информациска безбедност

Показатели за успешност:

- Имплементација на воспоставените процедури за ажурирање на Регистарот на земјоделските стопанства од административни извори
- Формирање на нова статистичка единица - групи на претпријатија и продуцирање на податоци за демографијата на претпријатијата
- Воведување на идентификациски број за секоја статистичка единица посебно
- Подобрување на методолошките основи и на функционалноста на Регистарот на население
- Функционирање на процедурите за ажурирање на Статистичкиот територијален регистар со користење на административниот Територијален регистар
- Постојење на транспарентни процедури, усвоени и ревидирани класификации, номенклатури и серии на податоци
- Усвоена Стратегија за квалитет и Акциски план за периодот 2012-2014
- Опишани статистички варијабли
- Донесени законски и подзаконски акти усогласени со регулативите на ЕУ
- Спроведена Анкета за задоволството на вработените
- Самооценување според CAF (Common Assessment Framework)
- Извршена анализа врз основа на системот за евиденција на трошоците од дневниот внес на активности и од евиденцијата за печатење и фотокопирање
- Дефинирани објективни индикатори за мерење на ефикасноста на ангажираните ресурси за одделни истражувања
- Донесен нов Закон за државната статистика
- Изработен/приспособен софтвер за имплементација на методите за заштита од статистичко разоткривање

1.10.3. Јакнење на соработката и комуникацијата со корисниците, континуирано мерење на потребите и задоволството на корисниците и јакнење на довербата во статистиката

Крајната цел на продукцијата на статистички податоци е да се обезбеди задоволување на потребите на корисниците за официјални статистички податоци и со тоа да се помогне демократскиот процес на државата.

Очекувани резултати:

- Натамошно развивање на веб-страницата на Заводот
- Редизајн на статистичките публикации
- Дефинирани форми за редовна комуникација со корисниците
- Развој на Регистар на корисници

Показатели за успешност:

- Зголемен фонд на статистички податоци достапни на веб-страницата
- Редизајнирани публикации
- Зголемен број на корисници на производите и услугите на Државниот завод за статистика

1.10.4. Зајакнување на координацијата на Националниот статистички систем

Законска обврска на Државниот завод за статистика е координација на Националниот статистички систем во државата. Во периодот опфатен со Стратегискиот план институцијата ќе вложи повеќе ресурси во јакнењето на оваа своја улога и во обезбедувањето на конзистентност на македонскиот статистички систем.

Очекувани резултати:

- Јакнење на соработката со давателите на податоци и со носителите на административни извори на податоци
- Јакнење на соработката со овластените носители за реализација на обврските во Националниот статистички систем

Показатели за успешност:

- Број на реализирани работни средби и зголемен фонд на користени податоци од административни извори
- Број на реализирани обуки од одредени области од заеднички интерес